

Lo Somaten

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XII

Reus Dimars 19 de Octubre de 1897

Núm. 3.396

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes.	Ptas. 3.50
6 provincies trimestre.	10.50
Extranger y Ultramar.	12.50
Anuncis, a preus convencionals.	

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari y en las principals llibrerías d'aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografía Mallofré, carrer Junquera, 6.
No s' retornan los originals encara que no s' publican.

Farmacia Serra

La que paga més contribució de la provincia

FARMACIA OBERTA TOTA LA NIT

Arrabal Santa Anna, número 80, prop á la plassa de Catalunya

MALALTS DELS ULLS

Lo **DOCTOR BIADA**, oculista del Hospital del S. C. de Barcelona, ex-quefe de clínica y ab titol de las universitats de Berlin y Wurzburg, ex-ajudant dels Drs. Wecker y Landolt de Paris.

Reb'en CONSULTA a Reus, tots los diumenges y dilluns de 9 á 12 y de 4 á 5.

Arrabal alt de Jesús, 38, sobre 'l Correu.

Los demés dias á Barcelona, Claris, 44, cantonada á la Gran Via, de 11 á una y de 4 á 5.

PERA 'L DIA DELS MORTS

Riquíssim y variat assortit de coronas, flors artificials, rams, pensaments y demés adornos propis per a nitxos, panteons y sepulturas y arreglo dels demés objectes que s' troban deteriorats.

Ultima novetat y gust exquisit, á preus limitadíssims.

Se trobará en lo domicili de las germanas

RIPOLL

Reus.—Carrer de S. Joan, 18, segon.—Reus.

Vinyas Americanas

DE

Marcial Ombrás (Propietari)

Avinguda del ferro-carril, Figueras, (Girona)

Barbats y estacas en venta, per milions.—Preus reduhita y autenticitat garantizada.—Cinch milions d'estacas, y un milió de barbats.

GAS REUSENSE

Aquesta Societat instala canyerías y aparatos d' il·luminació y calefacció á qui ho solliciti, sens cap gaso per part del sollicitant, mediant lo pago del gas á 30 céntims de pesseta lo metre cúbich, y ab tal que'l consum anyal arribi á una cantitat determinada.

Per a més informes y detalls, dirigir-se á la fabrica.

SECCIÓ DOCTRINAL

En Carles Bosch de la Trinxeria

Ha mort en Carles Bosch de la Trinxeria.

Ja may ab mes fonament que avuy pot dir-se que la literatura catalana està de dol. Podia haver mort qual-sevol altre escriptor, fins lo mes eminent, y no hauria mort mes que un escriptor catalá, un geni mes ó menos gran dels molts que ajudan á fer esplendorosa y respectable nostra hermosa literatura; avuy ab la mort d' en Bosch de la Trinxeria, no ha mort solzament un escriptor catalá, ha mort tota una branca de la literatura catalana; la literatura montanyesa.

Sa literatura era verge, potentia, fresca y expresiva; literatura plena de vida, mascle, gens afeminada pels refinaments moderns dels escriptors culis. Era la literatura que naix del geni en contacte ab la naturalesa, sense retgles ni retóricas.

La personalitat d' en Carles Bosch de la Trinxeria era relativament moderna en nostre renaixement literari. Reclós en lo cor dels Pirineas catalans, ya en la

vila de La Junquera, ya en la de Prat, de Molló, en las quals tenia sas propietats, tingué noticia que á Barcelona existia lo Centre Excursionista y 'l Centre d' Excursions catalanas, abduas societats dedicadas á fomentar l' excursionisme catalá y á donar á conèixer l' historia, los usos y costums y las bellesas naturals de nostra estimada patria catalana.

En Carles Bosch no trigá á ser un fervent cooperador de las tals associacions, y s' empenqué sa agradora tasca ab l' entusiasme d' un verdader apostolat. En sos *Bulletins* comensá á narrar los recorts de sa juvenesa, quan actiu y temerari cassador de isarts á d' aligas, recorregué 'ls Pirineus desde 'l Puig-mel fins al Cap de Creus.

Sos treballs d' aquell temps son los millors. Allí hi respira la vida pirenenca ab tot son esclat. La grandiositat d' aquella naturalesa gegantina y primitiva, ab sas colosals montanyas, sos profonts abims y singles, sa vegetació secular, sos rius abundosos, sos estanys blavejants y sas fonts glassadas, se troban pintadas de ma mestre en las discripcions del malaguanyat escriptor. Las costums patriarcales d' aquella gent senzilla també s' hi troban descritas ab gran colorit y frescura; la vida solitaria del pastor, la vida recullida de familia en la masia catalana, en lo poblet aïslat al fons de frondosas valls ó al cim de rocosas montanyas, també en ell trobaren un narrador fells.

Coleccionà aquestos treballs en un volum titulat *Recorts d' un excursionista* y sigué son primer llibre. Lo publica catalá quedá sorprés ab la aparició d' un escriptor de tanta valia, y 'ls principals crítics, admirats, lo proclamaren á una un de nostres primers escriptors.

Mes tart, publicó una segona part de sos recorts ab l' apropiat titol de *Plá y Montanya*, en algun dels quals, com indica 'l titol del volum, devallá als plans, narrant algunas de sas impresions recullidas en la terra baixa y fins hi inclogué alguna traducció de literatura y viatjes y excursions d' autor estranger. En ell s' hi vegé la má del mateix eminent escriptor.

Mes tart volgué intentar fer la novela catalana, y á nostre judici, si bé no fracassá, no estigué á la altura de sas obras anteriors, tal vegada per ser la novela una classe d' obra que reclama un temperament especial, diferent del que possehia 'l genial escriptor. Si en aquestas obras sevas, —«L' hereu Noradell», «Montalha» y «Lena»— flaqueja l' acció dramática ó sa tendència artística y moral no estava á l' altura de nostres temps, se sosté en ell lo narrador de costums y de paisatjes, puig en quant á aquest punt hi ha cuadros admirables, y en ell s' hi veu lo mateix magistral narrador de sempre.

En resum, en Carles Bosch de la Trinxeria, es potser l' únich escriptor catalá que no deix successor. Sa figura colossal d' escriptor catalá, posada al cim del Pirineu, s' abarcent ensá y enllá la terra catalana, re-

cordava á Catalunya y al Rosselló sa unitat de rassa, de llengua y de costums, en malhora separadas pels tirans.

Recordemlo y venerem sempre la seva memoria.

J. ALADERN.

Espanya y Europa

Entre las molts ilusions que 'ls patrioters se fan hi ha la de que Espanya viu aïslada per culpa d' un govern determinat y que de fora relativament fácil sortir d' aquest aïslament y obtenir lo concurs d' Europa, pera contenir los abusos del orde internacional que ab motiu de la cuestió de Cuba cometen los Estats-Units.

Si s' tractés no més de una ilusió dels elements patrioters, que per cert tan cayguts están, no voldria gayre, la pena de parlarne. Pero hi ha molts altres elements, als que no s' pot calificar de aquella manera, que devegadas s' ho arriban á creure lo de que pera evitar la intervenció contraria al orde internacional dels Estats-Units en la cuestió de Cuba, podré Espanya comptar ab la intervenció de las grans nacions europeas, y son molts més encara los que, convensuts de la problemática que aquesta es, se orenhen en lo dret de players amargament de la influencia d' Europa, devant de la política americana, y que casi de bona fé, censuran els grans Estats europeus, no solament perque deixen aixís d' afavorir los interesos espanyols, sino perque ells mateixos diuen se perjudican no sapiguent compendre los perills del pervindre.

Prescindint de lo significatiu que es que l' orgull castellá se queixi de que no l' ajudin, després de tantas quixoterías, es no compendre la política internacional actual, y sobre tot la situació d' Espanya y la opinió en que al estranger es tinguda, tota estrangera de que Europa no vingui al socós d' Espanya.

En primer lloch al menys en aquets darrers anys, Europa no ha intervingut en las qüestions d' Estats no compresats entre las grans potencias, més que en casos gravíssims, y després de las guerras, ab l' objecte que 'ns abstem de jutjar, de que 'l vencedor, després d' haverhi posat de sa part totillo que ha pogut, no obtingués tot lo fruyt de sa victoria. Aixís succehí quan la darrera guerra entra la Xina y lo Japó; aixís acaba de passar després de la que sostingué Grecia y Turquia. Pero avans de que una guerra esclati, las potencias no tenen costum d' intervenir; després sols intervenen quan los hi convé, si una de las nacions en lluyta ha quedat massa axafada per las victorias de l' altra. Y una intervenció d' aquesta mena fora un trist consol pera Espanya.

Un distingit escriptor castellá, potser l' únich del seu país que desde 'l comensament de la guerra de Cuba ha vist clar en aquesta cuestió, en que tant s' han desacreditat tots los polítichs madrilenys, demostrant lo poch que son y lo poch que valen, explicava ja, per altre part, una de las rasons més fonamentals que hi ha pera no esperar res d' Europa, en las qüestions ab los Estats-Units. Hi ha, en realitat al menos fins á cert punt, deya lo senyor Alas fa dos anys en un article publicat en la Revista madrilenya *La Administració*, un esperit americá, mentres que no existeix un esperit europeu. Per aixó s' concibeix una unió de païses americans contra Europa; está fora de tota possibilitat una lluyta d' Europa contra América. Europa es un terme geogràfic; moral y políticament, no apareix constituhida més que per una pila de nacions di-

ferentes, d'interessos oposats, d'egoismes antiquissims, recelosas constantment las unas de las altres, incapassas d'apareixer unidas per un ideal comú y fins, ab prou feynas, de comprendre sas convencions futuras, mentres no tinguin un interés immediat pera múrelas. En aquestas condicions, es fins ridícol esperar que per una qüestió que avuy es d'un interés molt secundari pera Europa, las grans potencias d'aquesta s'emboliquen directa ni indirectament ab un colós com la gran República yankee.

No hi ha que pensar en idealismes. Per cap rahó generosa Europa avuy es capassa de donar un pas, Europa que ha presenciat ab una indiferencia que la deshonra, las matansas de tres cents mil armenis, y las brutalitats de Creta, no havent fet res pera deturar lo bras del gran assesi que deya En Gladstone, y que no s'ha preocupat casi més que d'impedir la llibertat de la isla mediterránea, presenciaría ab tota tranquil·litat, no ja una major ajuda que la actual dels yankees als cubans, sinó la expulsió completa dels espanyols de la mar de las Antillas.

Perque además hi ha que l'interés d'Europa en evitar la preponderancia dels Estats Units, encara que realment existeix, es molt menos gros de lo que molts se pensan. D'interessos territorials d'Europa a América, no n'hi ha d'importants fora dels d'Espanya: lo que las altres hi tenen es tant insignificant, que ni Fransa, ni Inglaterra, ni Dinamarca sostindrien una guerra pera conservarho. Lo unich important, que es lo Canadá, Inglaterra está disposada a deixarho si sos habitants volguessin separarse, mes prou sap, que ab lo régimen polítich que las hi ha donat, no n'tindrán ganas.

Pero apart de tot això, hi ha una rahó ben trista, pera que Espanya no pugui refiar-se de la intervenció d'Europa a son favor. Es aquesta la falta de simpatias d'Espanya. No cal que s'fassin ilusions los castellans: Espanya no té simpatias, Espanya no es estimada a Europa ni a América. No es culpa solzament dels governs; hi ha quelcóm mes fondo. Ni el genit castellà, ni sa falta de cultura, ni ls pòchs esforços fets pera atraurens a las altres nacions, han sigut propis pera cambiarho. Las nacions s'uneixen principalment per las comunitats d'ideas y d'interessos: lo centralisme castellà ha procurat sempre distanciar a Espanya d'Europa en interessos y en ideas. Avuy Europa mira a Espanya y no hi veu, fora d'alguns petits trossos, això es, fora de Bizcaya y de Catalunya, ni la seva mateixa vida intelectual, ni la seva vida industrial, ni la seva vida mercantil: lo que hi ha que val, ho desconeix perquè no se li ha obligat may a conèixerho. Los mateixos espanyols li ensenyen no més una Espanya de polítics desscreditats, de gent ignorant, y de toreros; en aquestas condicions, Espanya, moral, intelectual y econòmicament separada de las grans nacions d'Europa, no pot inspirar las simpatias necessarias pera obtenir-ne ni tant sols un apoyo moral.

Sobre això no hi ha que ferse ilusions, ni es patriòtic fersen. Lo que importa es compendre y ferho compendre; que aixis, per difícil que sigui fer cambiar un país, los elements més europeus que aquí hi ha, veuran los perills que corren si perden lo camí de son desenrotll y de son progrés.

LLUIS DURÁN Y VENTOSA.

ARTS Y LLETRAS

Las músicas populares

de las regions espanyolas

III

La música murciana

A mos apreciats amichs los notables mestres compositors don Francisco Gelambí y don Cosme Ribera.

Los cants populars, segons men entendre, son la expressió més bella del art natural, lo més expontani y pur llenguatge del sentiment representat per la melodia, això es, l'ánima del art de la música; y aqueix llenguatge té'l privilegi de ser l'únich verdaderament universal, com pot probarse ab la més gran facilitat no més que recordant lo fet de que ls cants populars més caracterisats de cada nació, son igualment aplaudits en tot Europa, ja sigan cantats en sa primitiva senzillesa ó hé ab los adornos d'una armonisació més ó menos treballada.

No en va pensadors y erudits de totes las nacions, han concedit desde remots temps, gran importancia al

estudi d'aqueix important ram del art, que es lo que s' relaciona ab totes las manifestacions de la vida intima dels pobles, com ho sintetisa aquella coneguda frase que diu: «dieunos las cansons d'un poble y os dirém sas lleys, sas costums y sa historia.»

Veus aquí donchs una petita ressenya dels cants populars de la regió murciana.

«Cant del batre».—Aqueix cant es una melodia d'istil moresch mes pur. No té mes acompanyament que'l soroll acompassat del trill al correr per demunt del blat, lo trotar dels animals y l'espatx del látigo. Se canta ab lletra de seguidillas; la nota final de cada vers s'allarga tant com pot lo pulmó del cantador, y entre vers y vers se fan llargas pausas ó silencis, y las omplen d'intergeccions pera animar als animals. Lo carácter d'aqueix cant es molt hermós y sa bellesa s'fa més notable quan lo canta un home d'instint musical y de bona veu. S'escriu en temps de tres per quatre, ab temps de seguidillas.

«Parranda».—La «Parranda» murciana es un *allegretto* ab temps de tres per vuyt, en tonalitat major, son carácter es festiu y animat, se compón d'un fragment de dos compassos que s' repeteix indeterminadament, y d'una copla basada en senzillissima modulació, quins versos están separats per espays en que s' repeteix lo primer fragment. Aqueixos espays se fan més ó menos llargs, segons lo gust del músich que dirigeix lo ball. La lletra de la copla té'l metro de seguidilla.

«Aguinaldo d'horta y camp».—L'«Aguinaldo» es un cant ab que se celebra Nadal, en quinas festas se sent repetidament, fins per las casas particulars, carrers y plassas, tant en las funcions religioses com en los teatres, es adir, per tot ahont hi ha música. Un *ritornello* de vuyt compassos, en que s'anuncia l'idea melódica, una frase de la mateixa extensió que diu una veu a solo ab lletra commemorativa del naixement del Jesús, y un final basat ab la mateixa idea en que hi entra'l coro com a resposta del solo, son los components d'aqueixa pesa musical. Lo moviment es de tres per quatre en *allegretto*, la melodia senzilla, alegre y animada; la armonia interessant ab sobrietat; la tonalitat major. Atribuheixo a aqueix cant després de revisarlo detenidament, la circunstancia d'estar basat sobre'l segon tò del cant plé. La melodia d'aqueix cant, perfecte en sa estructura y rodó en son conjunt, se presta com pòchs a ser modificat, com pocas vegadas succeheix, ab notas d'adornos y floreigs, lo que ha donat ocasió a molts compositors a que sobre ell se fassin imitacions mes ó menos genials en lo género real de *villancicos*.

JASCINTO VERGÉS.

(A cabard).

CRÓNICA

OBSERVACIONES METEOROLÓGICAS del dia 17 d' Octubre de 1897

FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

HORAS d'observació	BARÓMETRE aneroides	GRAU d'humiditat	PLUJA en 24 horas	AYGUA evap. en 24 h.	ESTAT del cel	OBSERVACIONES PARTICULARES
9 m.	754	98	0	24	Nuvol	
3 t.	754	99				

HORAS d'observació	TEMPERATURAS			VENTS direccio	NUVOLS	
	Maxima	Minim.	Term. tipo		classe	can
9 m.	Sol. 48	12	16	E.	Can Nln	4/9
3 t.	Sombra 18		15	E.		

Juventud Reusense

Avans d'ahir se posà en escena en la societat qual epigrafe encabessa aquestas líneas, lo conegut drama catalá «La Monja enterrada en vida», elegit per la secció dramática pera celebrar son benefici.

Escollida concurrencia omplia de gom a gom la espayosa sala d'espectacles, sense comptar las personas que no hi pogueren entrar pera estar totes las localitats despatxadas a las sis de la tarde.

La banda de la societat executá una bonica sinfonia essent celebrada per l'afinació ab que fou tocada.

«La Monja enterrada en vida» fou escoltada ab marcada atenció, aplandintse molt la excelent interpretació que hi sapigueren donar los senyors Vila, Sabaté, Estivill, Isern Barba y Trillas.

La senyora Canaval, que estava encarregada de la protagonista del drama, se'ns mostrá discretissima en totes las escenas, y particularment a l'acte segon, escoltant manifestacions d'agrado del auditori.

Pera l'acte primer s'estrená una decoració de ca-

rrer, pintada per un dels socis de la societat, y que presentava un bon cop de vista.

Pera donar fi al espectacle s'organisá un ball amenisat per la banda, que durá fins a cuarts de tres de la matinata.

Desitjém que ls productes que hegin obtingut sian molts, com ho foren los aplausos que conquistaren tots.

Vinguts de llunyanas terras; imbuits d'ideas falsas respecte del nostre poble, per la prompsa rotativa; previnguts en contra del esperit, que informa nostras costums; los nous governadors, com una volada d'estornells; van a caure per las provincias. Suposant—que es molt suposar—que'l govern los ha escullit entre ls polítichs mes dignes, mes honrats y mes decens, la idiosincracia del seu càrrech los ha convertit en uns crists dels ministres y com a tals tractats sens compasió per la maneta del telégrafo ministerial, sens iniciativa ni poder pera fer lo bé, pero ab amples y llarchs medis pera fer lo mal.

Els van a las Provincias, principalment pera preparar la mundia electoral en vista de las eleccions que s'tenen que fer; decidits a forsar la màquina; a imposarse a las corporacions locals, a amenassarlas de suspensions y multas, pera que l'encasillat regeixi y'l sufragi continuhi sent una solemne farsa y una indigna comedia. Ells venen aquí representant a la centralisació, que ofega y mata als pobles; a la política de partit, que ls manté dividits, impossibilitantlos de defensarse de la invasió exòtica d'homes y d'ideas; y a la corrupció administrativa del expediente y del favoritisme.

Per això viuen dins d'una atmósfera aisladora, sense contacte ab lo poble y sense deferencia de cap classe per part de la gent de valer, que no s'volen ficar en la política.

Per això no fomentan cap millora; ni deixan lo seu nom enllaesat en cap obra útil; per això passen com tochs follets tan prompte vinguts com oblidats. Son res més que una roda d'engrenatge ministerial y per la seva part los hi volém fer molt de favor creyentlos que aspiran al mateix ideal a que aspirava Sencho Panza segons escrigué a sa muller «De aquí a pocos dias partiré al gobierno a donde voy con grandissimo deseo de hacer dineros, porque me han dicho que todos los gobernadores van con este mesmo deseo».

Nostre colega local lo *Semanario Católico*, en son darrer número comenta molt desfavorablement un article que publicarem en un de nostrés passats números, y ho sentim... per ell.

Molt nos plauria entrar en polémica pera demostrarli la doctrina molt humana y molt cristiana del tal article, que ell no ha entés, si'l tal periódich s'avinqués a guardar lo respecte que a tothom se deu, pero francament, trobém en ell unas paraules que jamay las haviam sentit, y no podém descendir a entrar en polémica ab un escriptor que a pesar de figurar en la redacció d'un periódich católich, desconeix fins los principis més rudimentaris de la doctrina cristiana.

Aprengui de educació lo tal escriptor, y després vinga a discutir ab nosaltres.

Això es quant tenim que dirli.

Hem tingut lo gust de rebre una circular del conegut horticultista D. Pere Marsal, dueny de la «Horticultura Reusense», en lo passeig de Misericordia. En ella están detalladas las nombrosas varietats d'arbres, arbustes y plantas de son cultiu, desde las mes ordinarias a las de mes lujo, propias de jardins, invernaders y estufas. Sos preus son relativament baixos y ventajosos, per lo cual nos plau recomanar dit establiment a coants tingan que instalar parques, jardins, etc. etc.

Quantas vegadas havém tingut ocasió de visitar dit establiment nos havém convenent de la gran importancia que te, ja per sa gran extensió com per los molts cuidados que hi posà son inteligent dueny, que ha lograt posarlo a l'altura dels primers d'aquesta terra.

Havém rebut repetidas queixas d'alguns propietaris de la ciutat sobre ls abusos que en sos horts están cometent alguns militars, puig amés de pendrelshi las fruytas dels horts, fan malber sas parets pera escalarlos millor.

Esperém que'l digne coronel d'aquesta classe sabrá posar un correctiu als que incorrin en tal abús.

Ha sigut nomenat Governador civil de la provincia de Girona D. Ferrán Soldevila, redactor de «La Correspondencia de Espanya».

Aquestos dias ha tingut lloch a Barcelona un banquet en honor del senyor Hinojosa, governador fins

avuy de la Provincia, costejat no cal, dirho, per la plana major, mitjana y menor, de la conservaduria barcelonina, millor dit, per los antichs canovins que estan en disposicio de gastarse algunas pessetas.

Al un cap de la taula hi havia lo senyor Hinojosa, al altre, l'«cocique máximo».

Parlá aquest y omplía d'elogis al exgobernador de Barcelona. Parlá l'altre y aixecá a las boyras a n Plenas y Casals. No haguera sigut ben vist que s' haguessin alabat a si mateixos.

Y 'ls altres comensals, dirán vostres? Los altres, pagaren, aplaudiren y s' aixecaren de la taula com 'ls doctors del «Rey que rabió» acabada la consulta.

No sabian si alló era cosa de broma o de pèndres ho en sério. Si s' burlava l' un de l' altre, si s' burlavan de tots ells, o si tots plegats se burlavan del país.

La «Associació Popular Regionalista» desitjant portar son gre de sorra en lo que pugui, pera la restauració del Teatre Catalá ha entrat a formar part de la coneguda societat «Tertulia Catalánista» que desde ja fa alguns anys y ab éxit sempre creixent vé donant sas funcions en lo teatre Roméa los dijous no festius de cada setmana.

En la escola municipal de Masnou que dirigeix lo senyor Bosch s' donan als deixebles, lliçons de gramática y escriptura catalanas. Aixís en totes.

Lo recaudat ahir per concepte de Consams en la Administració d' aquesta ciutat, puja a la cantitat de pessetas 1618'81.

Copiém de nostre estimat colege «La Renaixensa».

«Lo catedràtic del Institut de Palma D. Pere Estalrich acaba de donar una interessant conferencia en aquella ciutat sobre agricultura. Va usar la llengua catalana, per lo que li doném la nostra enhorabona, com ho feren los que tingueren lo gust d' escoltarla y aplaudirla.

Sabém també per personas arribadas de Mallorca que en la exposició local celebrada darrerament a Monacor los rótuls dels objectes esposats estavan escrits en nostra llengua.»

Hem rebut lo número extraordinari que la acreditada «Revista Médica Rural», que s' publica a Blanes, dedica a la memoria del doctor Letamendi. Dit número de 64 planas de nutrit text, presentat ab verdader art y luxu tipográfichs, conté un retrato de notable semblansa y la reproducció del autógrafo d' aquell malaguanyat sabí.

En dit important periódich, que costa no més que 5 psetas l' any, s' ha obert una suscripció pera aixecar un monument a Letamendi, tenint dret cada donant a emetre son vot sobre si ha d' ésser a Madrid ó Barcelona la ciutat elegida pera instalar lo monument. La suscripció la comensa la redacció ab 350 pessetas.

SECCIO OFICIAL

Alcaldia Constitucional de la ciutat de Reus

Essent alguns los minyons de 18 anys que no s' han presentat encara a inscriures a las llistas preparatorias dels que han de concorre al Reemplás del Exércit en lo próxim any de 1898, aquesta Alcaldia recorda als mateixos, a sos pares, curadors ó encarregats, que s' presentin a la Secretaria Municipal a solicitar sa inscripció en las referidas llistas, puig de lo contrari, incurrirán en la responsabilitat y en las penas que la lley de quintas consigna, contrá 'ls que desatenen aquest precepte legal, y quel negligencia pot ocasionarlos hi perjudis d' impossible reparació.

Lo que s' fa públich pera general coneixement.
Reus 18 d' Octubre 1897.—L' Alcalde, Francisco Piqué.

Registre civil

dels dias 16 y 17 d' Octubre de 1897.

Naixements

Amalia Monseny Tasis, de Hipólit y Teresa.—María de la Concepció de Alba Campá, de Artur y Ana.—Pau Pere Pamies, de Cosme y Dolors.

Matrimonis

Ricardo Mata Mirons, ab Carme Plana Gaya.—Emili Aparisi Gimenez, ab Magdalens Sardà Viñas.

Defuncions

Marcos Massó Mestre, 74 anys, Arrabal de Santa Ana 64.

SECCIO RELIGIOSA

Sant d' avuy.—Sant Pere.
Sant de demá.—Sant Joan.

SECCIO COMERCIAL

J. Marsans Rof

Representant: JOAQUIM SOCIATS
CARRER SANTA ANNA, 26.—REUS

Ultima hora de la Bolsa de Barcelona a las 4 de la tarde d' ahir:

Interior	64'87	Filipinas	
Exterior	80'40	Aduanas	97'12
Amortizable	80'	Cuba 1886	94'75
Fransas	20'10	Cuba 1890	78'75
Norts	24'10	Obs. 8 0/0 Fransa	95'25
Exterior París	61'65	Obs. 3 0/0	52'82
París	30'80	Londres	32'95

Se reben ordres de Bolsa pera Barcelona, Madrid y París.

Descompte de cupons, compra y venda al comptat y per compte agé de tota classe de valors, compra de monedas y bitllets de tots los paissos.

Cambis corrents en lo dia d' ahir en aquesta plassa facilitats per 'ls corredors de comers D. Joan V. lles, D. Joan Llauredó Prats y D. Joan Vallés Vallduvi.

Londres	96 d'f.	00'00	diner	8 d'v.	00'00
París	8 d'v.	00'00	Marsella	00'00	

VALORS LOCALS

ACCIONS	010	010	010
Gas Reusense		250	0
Industrial Harinera		600	0
Banch de Reus		500	
Manufacturera de Algodon		100	0
C. Reusense de Tranvias		415	
privilegiadas al 5 per cent			

Moviment del port de Tarragona

Entradas del dia 15

De Marsella y Almería, en 18 dias, pol. gol. espanyola «Ampurdanesa», de 100 ts., ab efectes de tranzit, consignat als senyors Argenté y Rodriguez.

De Civitavecchia y Portoferraio, en 15 dias, bergentí gol. espanyol «Eugenia», de 202 ts., ab tranzit, consignat a don Antón Mariné.

Despatzadas

Pera Palamós pol. gol. «Ampurdanesa», ab tranzit.
Pera Valencia berg. gol. «Eugenia», ab tranzit.
Pera Barcelona vapor «Cervantes», ab carga general.

ANUNCIS PARTICULARS

CLASSES DE MÚSICA

Per lo professor Estanislao Mateu

Quedan obertas desde primer d' Octubre en casa ó a domicili.

Curs especial de piáno y cant.

Arabal Sta. Anna, 64, entressuelo.

Academia Fortuny

Ensenyansa de dibuix, pintura y modelat

BIRIGIDA PER

RAMON CASALS

Premiat ab medallas, diplomas y mencions honoríficas en varias exposicions, alumno per oposició del «Regio Instituto di Belli Artís» en Roma.

Ensenyansa de dibuix lineal, adorno, figura, paisatge, natural, pintura al oli y l' ayguada.

Dibuix y pintura ab model viu

Carrer Major núm. 28, pis 1.er.—Reus

TELEGRAMAS

Madrid 17.

Telegrafian de la Habana, confirmant la noticia que ahir s' adelantá, que l' vapor «Tritón» naufragá en aguas de Mariel, a 8 millas de la costa.

Conduhia 200 passatjers y sols lograren salvarse d'

aquets y de la tripulació, lo sobrecárrech Juliá Alonso y l' comerciant Gabriel Martí.

Lo vapor «Tritón» sortí del port de la Habana pera 'ls Arroyos ab efectes de carga y provisions.

Lo temps estava fort y avans de la matinada feu una gran ventada. Se suposa que s' declará en lo barco una via d' aigua que fou la causa del naufragi.

Sortiren pera l' lloch de la catástrofe lo canoner «María Cristina», lo vapor «El Bethie» y l' «Santander» ab personal d' aussili y bots salvavidas.

—Diu un altre telégrama, ampliant lo referit en l' anterior, que 'ls detalls del naufragi del «Tritón» no poden ser més concretos perque han sigut bastant confusas las noticias que en la Habana s' han rebut.

Lo «Tritón» conduhia municions, 93 fusells, que viures, 31.680 pesos consignats al batalló d' infantería de Marina y altres cossos que s' troban a Pinar del Rio.

Anavan a bordo del citat vapor un capitá d' infantería, altre d' infantería de Marina, dos lieutenants, un habilitat, un ajudant d' aquest, cinch subintents, dos oficials de la Armada, 73 soldats y 20 tripulantes.

Lo resto lo componían particulars.

Lo «Tritón» se perdé a las 5 de la matinada a consecuencia d' un furioso temporal.

Avans que sortís lo vapor se consultá al Observatori dels Jesuitas y desde dit centre contestaren que no hi havia perill.

—La conferencia del Sr. Labra ab lo Sr. Segasta de que parlan alguns periódichs, no s' ha celebrat fins ara.

No es exacte tampoch que l' Sr. Labra hagi visitat al Sr. Moret.

—Una carta de Filipinas que publica «El Correo» pinta ab negres colors la situació del Arzipiélach, dient que la pacificació no es tan fácil com deya l' Govern anterior y que hi fan falta reforsos.

Diu que hi ha grans rivalitats entre las corporacions religiosas.

Parlant dels jesuitas diu que s' distingeixen per sa conducta a sa superior ilustració, per quel motiu no veuhén disminuít son prestigi ni donan pábul a murmuracions.

—Telegrafian de La Línea dihent que en lo mes de Juny arribá a la Administració de Correus d' aquella població una caixa de lluna ab lo nom de La Línea, pero ab lo destinatari desconegut.

Ab aquest motiu se tingué la caixa en lo despaig de correus durant dos mesos.

Acabat aquest temps s' ha obert la caixa trobant que contenia un cartutxo de dinamita.

Paris 17.

Aprop de Tolosa xocaren un tren de passatjers y altre de mercancias, quedant destrossadas las maquinas.

A consecuencia del topament, per fortuna no ha resultat cap mort.

Hi ha que lamentar molts ferits y contusos.

Diversions públicas

Teatro Fortuny

Gran Companyia de Sarsuela y Opera espanyola pera la próxima temporada d' hivern.

Llista del personal

Mestra Director, D. Francisco Perez Cabrero.—Primera tiple de opera, Srta. Avelina Corona.—Primera tiple de sarsuela, D.ª Carme Perez de Isaura.—Altra tiple, Srta. Lluisa Perez Cabrero.—Altra tiple, D.ª Mercé Perez Cabrero.—Característica, Sra. Sirlila.—Primer tenor, D. Francisco Alcantara.—Altre tenor, D. Nicolau Bobé.—Tenor cómic, D. Lluís Senís.—Primer barítono, D. Castro Gascó.—Altre barítono, D. Marián Martinez.—Primer baix, D. Daniel Banquells.—Altre baix, D. Jaume Segura.—Galan jove, D. Francisco Fernandez.—Mestre de coros, D. N. N.—Primer apunt, D. Lluís Santafé.—Traspunt, D. Anton Güell.—Mestre de ball, D. Enrich Fernandez.—Coro d' abdos sexes, 24.

Ferrocarril económic de Reus a Salou

Servey de trens que regirán desde 'l dia 1 de Setembre de 1897.

SORTIDAS DE REUS.—Matí: 4'10, 9'06.—Tarde: 2'32, 3'45.

SORTIDAS DE SALOU.—Matí: 4'56, 10'46.—Tarde: 5'10.—Nit: 7'25.

Las horas se regirán per lo meridiá de Madrid.

Imp. de C. Ferrando.—Plassa de la Constitució.

GUIA DEL PASSATJER

SERVEY DE TRENS

SORTIDAS:

De Reus a Barcelona
5'04 m. correo (per Villanova y Vilafranca) 1.ª, 2.ª y 3.ª.
8'56 m. exprés, primera y segunda dimars, dijous y diaspates; (per Villanova).
12'14 t. mercancías, segunda y tercera.
1'57 t. correo (per Villanova).

De Barcelona a Reus
5'25 m. (per Vilafranca).
9'46 m. (per Villanova).
15'8 t. per id.

De Reus a Mora
9'33 m. — 1'04 t. — 3'10 t. — 7'19 y 9'57 nit.

De Mora a Reus
4'24 m. — 3'00 m. — 12'05 t. — 6'04 t. — 7'36 nit.

De Reus a Tarragona
8'30 m. — 9'47 m. — 2 t. — 7'04 t.

De Tarragona a Reus
7'30 m. — 12'25 t. — 4'30 t. — 8'30 n.

La Reus a Lleyda
8'40 m. — 5'23 t.

De Lleyda a Reus
5'50 m. — 3'50 t.

De Reus a Vimbodí
1'28 t. cotxes de 2.ª y 3.ª.

De Vimbodí a Reus
9'53 m. cotxes de 2.ª y 3.ª.

De Tarragona a Valencia
9'30 m. y 11'30 n.

De Valencia a Tarragona
11' m. y 6'30 n.

ADMINISTRACIÓ DE CORREUS DEUS

Horas d' arribada y sortidas de correos

ARRIBADAS
De Tarragona, 8'30 m.

De Barcelona (per Tarragona)
De id. directe 3'30 m.
De id. indirecte 10'30 t.
De id. ab la correspondencia extrajera (per Picamoixons y descendent de Lleyda) 7'30 t.
De Madrid y Zaragoza 2'30 n.
De Lleyda y Huesca 7'30 n.

NOTA: Los correos para Filipinas sortiran de Barcelona los 7 y 21 de Noviembre y 15 y 19 de Diciembre del corrent any. Los de Cuba surten d' aquesta Administraci6 los 7, 17 y 27 de cada mes; correo ordinari.

Altra.—Deu tenirse present que tots los vapors que conduheixen tropas de reforç a Cuba, portant també correo.

SORTIDAS

Per Barcelona a las 5'00 m.
Per id. a las 2'00 t.
Per Tarragona, Valencia y Murcia per S. Vicens a las 4' m.
Per id. id. id. (per idem) a las 2'00 t.
Per Tarragona, directe a las 7'00 n.
Per Lleyda, Huesca, Manresa, Sabadell, Tarragona y las lineas a las 8'00 m.
Per Madrid, Saragossa, Teruel, provincias vascongadas, Castilla, Galicia, Andalucia y Extremadura a las 4'00 t.

Los pobles servits per peatons a las 9'00 m.

NOTA: A la correspondencia dirigida a Teruel, Andalucia y Extremadura, que s' deposita en los buxons després de la sortida del correo de Madrid, se li dona sortida a las 7 de la nit per Tarragona.

Biblioteca Regionalista

Llibreria Regional, carrer de Jesús, 31

SECCIÓ CATALANA

- «Lo Catalanisme», per Valentí Almirall, 10 rals.
- «Quàdros», per Kmili Vilanova, 2 "
- «La Dida», per Joseph Feliu y Codina, 2 "
- «Cartas Andorranas», per Joseph Aladern, 2 "
- «Costums típicos», per id., 2 "
- «Alcover», monografia, per id., 2 "
- «Poésias», per Manel Marinel-lo, 2 "
- «Oda a Barcelona», per Jascinto Verdaguier, 4 "
- «Lo Pl. de las tres branques», per id., 2 "
- «L' Aglenya», per Ramon Masferrer, 4 "
- «Croquis Pirenenchs», per J. Massó Torrents, 12 "
- «La Fada», per id., 2 "
- «Catalunya trilingüa», per J. Casas Carbó, 2 "
- «Anant pel món», per Santiago Rusinyol, 16 "
- «Les Cròniques catalanes», per Gabriel Turull, 12 "
- «Obres catalanes», per Joseph Ixart, 20 "
- «Poésias», de Joan Maragall, 8 "
- «Aladern», per Emili Guanyabens, 8 "
- «Fructider», drama, per Ignaci Iglesias, 8 "
- «Montalba», per Bosch de la Trinxeria, 12 "
- «Quan jo era noy», per A. de Biquer, 20 "

- «Música vella», per E. Doris y Bonaplata, 12 "
 - «Figura y paisatge», per Narcis Oller, 12 "
 - «Tascant per les Serres», per J. Pons y Masaveu, 49 "
 - «Espectres», per Enrich Ibsen, 8 "
 - «Obras dramáticas de la biblioteca del «Teatro Regionalista», a meytat de preu.
 - «Cansons Catalanes», harmonizadas per Enrich Moreu, han sortit: 2 rals.
 - «Sant Ramon», 2 "
 - «Planys», 2 "
 - «El Maçoudia», per Brunet y Bellé, 4 "
- SECCIÓ CASTELLANA**
- «Espanya tal cual es», per Valentí Almirall, 4 rals.
 - «Patria y Región», per Salvador Golpe, 12 "
 - «Un ensayo de Regionalismo», per Joan Mafu y Flaquer, 2 "
- SECCIÓ GALLEGA**
- «Odas de Anacreonte», per Florenci Vaamonde, 5 rals.
- Además están a la venda diferentes obras de celebrats literats catalans, castellans y extranjers.

CLASSES DE MÚSICA

Per lo professor Estanislau Mataró
Quetan obras facha primer d' Octubre en cas d' demerit.
Curs especial de piano y cant.
Atribals 2.ª, 3.ª, 4.ª, 5.ª, 6.ª, 7.ª, 8.ª, 9.ª, 10.ª, 11.ª, 12.ª, 13.ª, 14.ª, 15.ª, 16.ª, 17.ª, 18.ª, 19.ª, 20.ª, 21.ª, 22.ª, 23.ª, 24.ª, 25.ª, 26.ª, 27.ª, 28.ª, 29.ª, 30.ª, 31.ª, 32.ª, 33.ª, 34.ª, 35.ª, 36.ª, 37.ª, 38.ª, 39.ª, 40.ª, 41.ª, 42.ª, 43.ª, 44.ª, 45.ª, 46.ª, 47.ª, 48.ª, 49.ª, 50.ª, 51.ª, 52.ª, 53.ª, 54.ª, 55.ª, 56.ª, 57.ª, 58.ª, 59.ª, 60.ª, 61.ª, 62.ª, 63.ª, 64.ª, 65.ª, 66.ª, 67.ª, 68.ª, 69.ª, 70.ª, 71.ª, 72.ª, 73.ª, 74.ª, 75.ª, 76.ª, 77.ª, 78.ª, 79.ª, 80.ª, 81.ª, 82.ª, 83.ª, 84.ª, 85.ª, 86.ª, 87.ª, 88.ª, 89.ª, 90.ª, 91.ª, 92.ª, 93.ª, 94.ª, 95.ª, 96.ª, 97.ª, 98.ª, 99.ª, 100.ª

Academia Fortuny

Ensenyansa de dibuix, pintura y modelat
RAMON CASALS
Dibuix y pintura en model
Carrer Major núm. 28, pla. 1.ª — Reus

TELEGRAMAS

Madrid 17.
Telegrafia de la Habana, comunicant la noticia que s' ha celebrat, que l' vapor «Tribuna» naufragá en aguas de Matanzas, a 8 milles de la costa.
Codi 200 passatgers y seis lokatzen estatges d'...

SECCIÓ OFICIAL

Alcaldia Constitucional de la ciutat de Reus
Basant alguns d' estatges de la ciutat de Reus, han presentat al Sr. Alcalde de la ciutat de Reus, una proposici6 de creaci6 d' un nou estatge de la ciutat de Reus, que s' ha de denominar «Estatge de la ciutat de Reus».

Registre civil
Data dies 16 y 17 d' Octubre de 1897.

Registre civil
A Maria Rosany Tarrés, de llinatge y Tarrés.—Ma-
rits de la Ciutat de Reus, de la Ciutat de Reus y de la Ciutat de Reus.

Registre civil
Ricardo Mata Mataró, de la Ciutat de Reus.

Registre civil
Emili Aguiló, de la Ciutat de Reus.

Registre civil
Mateos Mataró, de la Ciutat de Reus.

Registre civil
Ana Gá.

Diversiones públicas

Teatro Fortuny

Gran Compañia de teatro y ópera española.
Para la próxima temporada de invierno.
Alcalde de Reus.

Teatro Fortuny.
Primer acto de la ópera «Los Cuervos».—Primer acto de la ópera «Los Cuervos».—Primer acto de la ópera «Los Cuervos».

Petrocentral económico de Reus a Salou

Sevey de trens que surten desde 1 dia 1 de Setembre de 1897.
HORAS DE REUS.—Mat. 4:10, 9:00.—Tard. 2:30, 3:45.
HORAS DE SALOU.—Mat. 4:50, 10:40.—Tard. 2:10.—Nit. 7:25.
Las horas se registran per lo matenid de Madrid.

Imp. de G. Ferrando.—Pisass de la Constituci6.